

Datum
2019-04-11

Diarienummer
2019-0033

Er referens
S2019/00462/SF

Socialdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Förbättrat grundskydd för pensionärer (Promemoria S2019/00462/SF)

ISF tillstyrker samtliga förslag i promemorian.

3.2 Höjd garantipension

ISF tillstyrker promemorians förslag att garantipensionen höjs. Mot bakgrund av de positiva konsekvenser som redovisas i termer av bättre ekonomi för de med låga pensioner finner ISF att höjningen är motiverad och viktig, framförallt ur ett jämställdhetsperspektiv. ISF vill samtidigt framhålla betydelsen av att i allmänhet tillämpa livsinkomstprincipen för att bestämma nivån på pensionsinkomster.

Förslaget att inte införa ett särskilt tilläggsbelopp till garantipensionen tillstyrks också med motiveringen att effekten av förslaget bör utredas vidare.

3.3 Reformen som avser bostadstillägg till pensionärer

ISF tillstyrker förslagen att höja bostadskostnadstaket i bostadstillägget, samt de förändrade ersättningsgrader för bostadskostnader som promemorian föreslår.

Mot bakgrund av att den sammantagna effekten av promemorians förslag i hög grad gynnar boendekonsumtion över allmän konsumtion, och behovet av att prioritera en förstärkning av den allmänna konsumtionen för de med låga inkomster, tillstyrker ISF promemorians förslag att konsumtionsstödet i bostadstillägget inte avskaffas. Men för att öka transparensen och förståelsen för konsekvensen på inkomsten för en pensionssparare, vill ISF framhålla att det är önskvärt att stöd till allmän konsumtion framför allt ges inom ramen för garantipensionen och inte som en del av bostadstillägget.

Förslaget om att frånga principen för likvärdig hantering av inkomstslag i inkomstprövningen tillstyrks också eftersom bostadstillägg bör vara ett behovsprövat grundskydd som främst ska ges till pensionärer med låga

inkomster. ISF vill emellertid framhålla att förslaget kan skapa oönskade marginaleffekter som drabbar den enskilde, och även påverkar förutsägbarheten av pensionssystemet för pensionssparare. Förslaget medför att en ökning av inkomster i vissa inkomstslag kommer att leda till ett minskat bostadstillägg, medan en ökning av inkomster i ett annat inkomstslag inte kommer göra det i samma utsträckning. ISF vill även lyfta fram att det är viktigt att bibehålla goda incitament till arbete för grupper med låga inkomster.

ISF tillstyrker förslagen om avräkning av bostadstillägg med 62 procent för alla inkomstnivåer, höjt fribelopp i bostadstillägget och höjd nivå på skälig bostadskostnad i det särskilda bostadstillägget. ISF vill dock uppmärksamma att förslagen kan ge upphov till inlåsnings effekter för individen genom att skapa lägre incitament till förändring av individens bostadssituation och premiera dyrare boende.

3.4 Ökade incitament för arbete för personer med garantipension

ISF tillstyrker promemorians förslag att inte justera garantipensionen om uttaget påbörjas senare än vid 65 års ålder. Som promemorian framhåller kräver förslaget ytterligare beredning.

3.5 Reformen som avser äldreförsörjningsstödet

ISF tillstyrker förslagen om ändring av reglerna i äldreförsörjningsstödet.

3.6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

ISF tillstyrker förslagen om att lagen ska träda i kraft 1 januari 2020 istället för det tidigare föreslagna datumet.

Detta yttrande har beslutats av tf. generaldirektör Catarina Eklundh Ahlgren. Jenny Säve-Söderbergh har varit föredragande. Vid den slutliga handläggningen har HR-ansvarig Angela Berthelsen, enhetscheferna Ola Leijon, Magnus Medelberg och Pererik Bengtsson samt administrativa chefen Marie Seiboldt deltagit.

Catarina Eklundh Ahlgren
Tf. generaldirektör

Jenny Säve-Söderbergh
Forskare/Utredare